РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

от

Красимир Вълчев – министър на образованието и науката

Относно: *проект на Решение на Министерския съвет за актуализиране на Националната карта на висшето образование в Република България за 2025 г.*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание на чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация и чл. 10, ал. 2, т. 1а от Закона за висшето образование предлагам на Вашето внимание проект на Решение на Министерския съвет за актуализиране на Националната карта на висшето образование в Република България за 2025 г., приета с Решение на Министерски съвет № 538 от 22 юли 2021 година.

Националната карта на висшето образование в Република България (НКВОРБ) е разработена, приета и се актуализира в съответствие със Закона за висшето образование (ЗВО) и Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021–2030 година.

ПРОЕКТ

Съгласно чл. 9, ал. 3, т. 1а от ЗВО Министерски съвет по предложение на министъра на образованието и науката приема и актуализира ежегодно Национална карта на висшето образование в Република България, която определя профилната и териториалната структура на висшето образование в страната по професионални направления и специалности от регулираните професии в съответствие със социално-икономическото развитие и потребностите на пазара на труда.

Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 - 2030 година предвижда информацията от Картата да се използва за балансирано развитие на мрежата от висши училища според потребностите на регионите и според реалните възможности, както и за допълнително развиване на системата за контролиран от държавата субсидиран прием в държавните висши училища, в съответствие с националните и регионални потребности и с прогнозите за бъдещо развитие на пазара на труда.

Карта е разработена и приета в условията на действащи нормативни актове, обвързващи субсидирания от държавата прием в държавните висши училища, както и тяхното финансиране от държавния бюджет със серия от фактори, включително отчитащи качеството на обучението, реализацията на завършилите на пазара труда, оценката за научната дейност, както и получената оценка за програмна акредитация на професионалните направления.

Целите на актуализираната Карта са:

- да определи профилната и териториалната структура на висшето образование в Република България по професионални направления и специалности от регулираните професии в съответствие със социално-икономическото развитие и потребностите на пазара на труда;
- да идентифицира потребностите за развитие на висшето образование по региони и наличния ресурс от преподаватели и потенциални кандидат-студенти, отчитайки възможностите за привличане на чуждестранни студенти и на българи живеещи в чужбина;
- да подпомага формулирането на политики за балансирано развитие на мрежата от висши училища според потребностите на регионите и според реалните възможности;
- допълнително развиване на системата за контролиран от държавата субсидиран прием в държавните висши училища, в съответствие с националните и регионалните потребности и с прогнозите за бъдещо развитие на пазара на труда.

В изпълнение на поставените цели Картата предоставя актуализирана информация за профилна и териториална структура на висшето образование в Република България по професионални направления, специалности от регулираните професии и по региони на планиране, включително и за очакваните промени на броя на действащите студенти и на

ПРОЕКТ

завършилите по професионални направления и региони на планиране в следващия петгодишен период.

В актуализираната Карта няма промяна по отношение начина на определянето на групи професионални направления и специалности от регулираните професии на национално ниво, както и групи акредитирани висши училища по професионални направления и специалности от регулираните професии в зависимост от степента на съответствие на актуалната профилна и териториална структура на висшето образование в Република България със социално-икономическото развитие и потребностите на пазара на труда и типове региони за планиране според регионалните потребности за развитие на висшето образование.

Насоките на националната политика са със завишени критерии, в сравнение с изданието от 2024 година. Завишаването на праговете до 90% използваемост би позволило да се прилага по-строг контрол върху растежа, без да се възпрепятства подготовката на специалисти в направления с доказан недостиг. Тази мярка съответства на политиката на МОН за ограничаване на разрастването на системата за висше образование и предотвратява разкриване на нови структури в пренаситени направления. По този начин се насочва развитието към сектори с доказан недостиг, основно в здравеопазването и се подобрява ефективността и качеството на висшето образование.

Това е управленско решение, което отразява реалната демографска ситуация, потребностите на пазара на труда и стратегическите цели на държавата в сектора.

Актуализирани са данните по отделните професионални направления и специалности от регулираните професии в приложение № 2 към Картата.

С предложения акт се осигурява устойчивост на провежданата от Министерството на образованието и науката политика за повишаване качеството на висшето образование и постигане съответствие с динамиката на трудовия пазар. Очакваните резултати от прилагането на предложения проект на акт са свързани с повишаването на ролята на висшите училища като активен фактор за регионално развитие и подобряване на структурата и ефикасността на висшето образование.

От друга страна съобразно чл. 79 от Закона за висшето образование един от критериите, който прилага Националната агенция за оценяване и акредитация при оценяването на проектите за откриване на висши училища, както и на факултети, филиали, колежи, на териториално изнесени звена в страната и в чужбина и на професионални направления и специалности от регулираните професии е съответствие с Националната карта на висшето образование в Република България към датата на решението за оценяване на съответния проект.

ПРОЕКТ

Актуализираната Карта е съгласувана с всички национално представителни синдикални и работодателски организации, съобразно изискването на чл. 10, ал. 2, т. 1а от Закона за висшето образование.

Прилагането на проекта на решение няма да доведе до въздействие върху държавния бюджет и ще се осигури в рамките на разчетените средства по бюджета на Министерството на образованието и науката в Закон за държавния бюджет на Република България за 2025 г., поради което прилагаме одобрена финансова обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б" от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Решението не оказва ефект върху целевите стойности на показателите за изпълнение, в т.ч. на ключовите индикатори от програмния формат на бюджета на Министерството на образованието и науката.

Проектът на Решение е публикуван на основание чл. 66 и чл. 69, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет.

С проекта на Решение на Министерския съвет не се въвеждат разпоредби от европейското право, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с европейското законодателство.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Предвид гореизложеното и на основание чл. 9, ал. 3, т. 1а от Закона за висшето образование и чл. 8, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам Министерският съвет да обсъди и приеме проекта на Решение на Министерския съвет за актуализиране на Националната карта на висшето образование в Република България за 2025 година.

X

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ